

[Thestrup.]

hensyn til bidragsfondens afskaffelse, og for nogle punkters vedkommende er besparelserne iværksat fra det kommende finansår at regne. Vi fortsætter altså sparebestrebelse.

Jeg skal herudover ikke gå ind på de enkelte indtægter og udgifter, men — således som det jo er meningen ved en førstebehandling — udtale mig om forslaget i dets helhed, dets principper, om jeg så må sige.

Den højtærede finansminister karakteriserede i sin fremsættelsestale udsigterne for finansåret 1957-58 som nogenlunde tilfredsstillende ud fra et snævert statsfinansielt synspunkt, for så vidt som det næppe skulle vise sig nødvendigt at optage nye lån for et væsentlig større beløb end de samlede afdrag på statsgælden. Der skulle med andre ord være udsigt til nogenlunde balance på det samlede statsbudget, så overtræk i nationalbanken kunne undgås.

Det lyder umiddelbart temmelig forjættende. Alligevel kan der anføres alvorlige indvendinger mod den form for budgetbalance, som den højtærede finansminister finder nogenlunde tilfredsstillende. Vi må i hvert fald fra vor side tage afstand fra den forestilling, som den højtærede minister gør sig, at man permanent skal kunne indrette sig på at skabe balance på det samlede statsbudget ved at anvende et større overskud på drifts- og anlægsbudgettet til at dække et stort underskud på kapitalbudgettet hidrørende fra statens omfattende udlånsvirksomhed. Det er en uheldig sammenblanding af drifts- og kapitaltransaktioner, som her finder sted, en sammenblanding, som kan bidrage til at tilsøre, at statens udlånsvirksomhed har antaget et større omfang end foreneligt med sund økonomi.

Jeg vil imidlertid gå et skridt videre. Jeg vil rejse det spørgsmål, om det nu ikke er at strække skattebegrebet lovlig vidt, når man lader staten kræve mere ind i skatter, end der er fornødent for at dække dens udgifter. Og jeg kan godt sige, at jeg ikke tror, at det har været meningen med adgangen til at pålægge skatter, at staten kan opkræve mere, end den skal bruge til finansiering af sine driftsudgifter, og så

simpelt hen låne de overskydende penge ud. Det kan være diskutabelt nok, at staten finansierer sin egen bygge- og anlægsvirksomhed over det løbende budget.

Men det er naturligvis udlånet, der er det afgørende punkt, og jeg kan godt se, at den højtærede finansminister kommer ind i nogle store vanskeligheder, hvis han skal skaffe penge til store udlån uden at kræve mere ind i skat, end statens driftsudgifter nødvendiggør.

Det virkelige middel til at dæmme op for denne uheldige udvikling er at få taget alvorligt fat på en systematisk reduktion år for år af statens udlånsvirksomhed, og her er det naturligvis navnlig byggeriet, jeg tænker på. Det må nemlig efterhånden stå alle klart, at vore problemer med statsfinanserne i meget høj grad kan henføres til de store finansieringsforpligtelser, som staten har påtaget sig over for boligbyggeriet.

For boligbyggeriets vedkommende har denne udvikling været nøje forbundet med det edderkoppespind af huslejestop og divergerende finansieringsvilkår, som vi ikke hidtil har formået at rive os ud af. Til 1. april 1958 udløber huslejeloven og til 1. april 1959 byggestøtteleven. I det finansår, vi her taler om — finansåret 1957-58 — må vi her i tinget tage alvorligt fat på at forme en bygge- og boligpolitik, der baseres på, at folk efterhånden kommer til at betale markedsprisen for deres boliger. Før dette sker og staten dermed gradvis kan trække sig ud af sin direkte finansiering af boligbyggeriet, så alle erhverv kan komme til at konkurrere på lige fod om kapitalen, kommer vi ikke ud af de senere års økonomiske uføre.

Jeg har tidligere peget på, at det måske kan blive nødvendigt at oprette et særligt tredjeprioritetsinstitut, og jeg vil ikke afvise, at det i en overgangstid kan blive nødvendigt at ledsage statens udtræden af den direkte finansiering af boligbyggeriet med, at der midlertidigt ydes visse garantier for særlige lån i kredit- og hypotekforeninger.

En sådan normalisering ville have en gavnlig indvirkning på hele kapitalmarkedet. Salg af sådanne private kreditinstitutters obligationer vil nemlig ikke have de